

Біденчук Тетяна Миколаївна,
курсант 2 курсу
факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції

Науковий керівник –
доцент кафедри філософії
та політології факультету
економіко-правової безпеки,
кандидат психологічних наук, доцент
Шинкаренко І.О.

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

РОЛЬ ОСОБИСТОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО У ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Однією з умов реформування органів Національної поліції України є підвищення професіоналізму та компетентності в роботі як окремо взятого поліцейського, так і поліції в цілому при вирішенні питань щодо забезпечення гарантованих Конституцією України прав і свобод громадян. У довідковій літературі смислове значення слова «професіонал» тлумачиться так: «той, хто зробив яке-небудь заняття предметом своєї постійної діяльності»; «добрий фахівець своєї справи» [1, с. 1177]. А тісно пов'язане з поняттям професіонал поняття «компетентність» тлумачиться як – «оволодіння суб'єктом спеціальними теоретичними та практичними знаннями, можливостями, навичками, що дають змогу швидко, точно, ефективно реалізувати компетенцію, якісно і кваліфіковано здійснювати професійну діяльність» [2, с. 907]. Саме слово «професіоналізм» безпосередньо пов'язане з «професією», «спеціальністю» та «кваліфікацією» того чи іншого співробітника. Проблеми професіоналізму та умов, що його забезпечують, мають велике значення для існування та розвитку суспільства. Особливо це стосується діяльності працівників поліції. Це пояснюється тим, що поліцейські повинні не лише стояти на варті закону, але й, маючи великі владні повноваження, не допускати порушень законності, протидіяти впливу агресивно налаштованих осіб на соціальне середовище. Більше того, розбудова в Україні громадянського суспільства потребувала переорієнтації міліції із силової діяльності на обслуговуючу поліцію, на встановлення партнерських стосунків із громадянами. Вирішити ці завдання могли і можуть тільки висококваліфіковані професіонали, які мають не лише відповідні знання, уміння, навички професійної діяльності, але й таку мотивацію та самосвідомість, котрі відображають ставлення до людини як до

найвищої цінності. Тому проблема визначення сутності та механізму формування феномена професіоналізму у тих, хто стоїть на варті прав та свобод громадян, має досить складний характер.

Професійна правосвідомість працівників поліції є головним інструментом їх діяльності, має свої особливі умови, середовище, засоби, методи формування. Підвищення рівня професійної і культурної підготовки працівників поліції для забезпечення партнерських стосунків з населенням має бути спрямованим на: приведення у відповідність до вимог часу законодавчої бази та відомчих нормативних актів з питань проходження служби в органах Національної поліції України; формування у поліцейських психології, яка б відповідала вимогам переходу до нової моделі правоохоронної діяльності, заснованої на принципі партнерства і соціальної допомоги; безумовне виконання ними вимог та положень принципів діяльності поліції і Закону України «Про Національну поліцію»; ділове співробітництво поліції з населенням та громадськими інститутами; радикальне вдосконалення системи професійної підготовки та виховання особового складу тощо.

Одне з найбільш значущих питань, потреба вирішення якого постійно виникає перед керівництвом органів і підрозділів внутрішніх справ України – це добір персоналу. Разом із заходами щодо професійного навчання, забезпечення стимулювання, створення умов розвитку професійного досвіду, добір повинен забезпечити їхнє ефективне функціонування. Добір проводиться шляхом оцінки кандидатів і вибору з них найбільш придатних для виконання конкретної роботи. Рішення при виборі залежить від тих критеріїв, що лежать в основі оцінки: освіта, рівень професійних навичок, досвід роботи, індивідуально притаманні якості тощо.

Підсумовуючи вище викладене варто зробити певні висновки.

По-перше, суттєвий вплив на функціонування органів Нац. поліції в умовах формування громадянського суспільства в Україні справлятиме стан законодавчої бази, що регламентує усю правоохоронну діяльність. Необхідно враховувати той факт, що правоохоронні органи все частіше будуть змушені реагувати на нові, невідомі досі, виклики сучасного суспільства, а тому повинні бути належним чином «озброєні» відповідними законодавчими актами.

По-друге, громадянське суспільство, цей «невидимий велетень», як звать його в країнах усталеної демократії, не тільки консолідує потреби, інтереси і зусилля різних соціальних верств, але й ретранслює їх на інституції та механізми політико-правової системи. Особливого значення в сучасних умовах набуває дослідження впливу громадянського суспільства на нову поліцію, зрушень, яких населення чекало досить довго.

По-третє, вплив громадянського суспільства на правоохоронну сферу виявляється, насамперед, через соціальні стандарти громадського і правового порядку та різноманітні форми та методи громадського контролю за

діяльністю правоохоронних органів.

По-четверте, як впливає із аналізу ситуації, однією з найважливіших проблем правоохоронної реформи має бути гуманізація мислення та правової свідомості поліцейських. Труднощі вирішення цієї проблеми, на мою думку, були пов'язані з тим фактом, що професійна діяльність працівників міліції щодо протидії злочинності та правопорушенням, схильна до каральних, силових методів, а тому, доволі часто, призводила до певних деформацій свідомості, відтворення негативістського ставлення до ідеології захисту міліцією прав людини.

Та зараз це змінилось. Не всі громадяни нашої держави ставляться з повагою до поліції, багато хто не вірить в реформу, але вона очевидна. Найбільш негативно реагують люди похилого віку. Та з часом ситуація зміниться, адже реформа поліції була зовсім недавно. Багато молоді зараз йде до поліції, для того, щоб боротися за справедливість і це дає добрий результат.

Література

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К.; Ір- пінь: ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.
2. Сливка С. Професійна культура юристів / Степан Сливка // Міжнародна поліцейська енциклопедія: [у 10 т.] / відп. ред. Ю.І. Римаренко, Ю.Ю. Кондратьєв, В.Я. Тацій, Ю.С. Шем- шученко. – К.: Вид. дім «Ін Юре», 2003. – Т.1. – С. 907.

Василина Олег Миколайович,

студент 1 курсу
юридичного факультету

Науковий керівник –
доцент кафедри філософії та
політології факультету
економіко-правової безпеки,
кандидат філософських наук, доцент

Стояцька Г.М.

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Найбільш просте, безпосереднє, інтуїтивно очевидне і разом з тим цілком осмислене визначення громадянського суспільства є визначення, що належить відомому філософу і антропологу Ернесту Геллнеру: «сукупність різних неурядових інститутів достатньо сильних, щоб слугувати протиположною